

РИТУАЛ ЗА ДЪЖД

Лилия Шетова

Казвам се Лилия на 14 години съм и живея в град Петрич (от Пиринския край).

Ще Ви разкажа за един ритуал, който се е практикувал в миналото по нашите земи, но днес е остарял и не се използва. Ритуалът се казва „Пеперуда” или както е бил известен тук – по нашия край „Вай, Дудуле”.

За този ритуал разбрах миналата година, когато в седми клас в часовете по музика изучавахме ”Българските обичаи и традиции” и най - вече в учебниците ни беше написано за ритуалите „Пеперуда” и „Герман”. Тогава моята майка ми разказа за обичая „Вай, Дудуле”, който е чула от нейната прабаба, когато и тя е била ученичка и изучавала подобни ритуали.

„Вай, Дудуле” (Дай, Боже дъжд!) е ритуал свързан с народните вярвания за „молене” на Бог за дъжд. Той няма точна дата в църковния календар. Изпълнява се от жени, по точно от момичета – сираци, които обикалят от къща на къща и пеят песни за дъжд.

В такъв ритуал е участвала и моята прапрабаба. Тя се е казвала Стоянка Петрова Мазнокова. Родена е била през 1903г. в с. Митино (общ. Петрич). Била е полусирак, защото майка ѝ е починала при раждането. За нея се е грижил баща ѝ – Петър. Но през 1912 г. е повикан на фронта за участие в Балканската война (тези земи са били под Турско до 1912 г.), бива тежко ранен и умира от раните си. Така прапрабаба Стоянка (която нямам честа да я познавам, но знам, че е била много смела и стойностна жена) е останала кръгъл сирак. Грижите за нея поел вуйчо ѝ. И така, заради тежката си съдба, тя много често е била „Пеперуда”.

В дните около Петровден, когато били най-топлите дни в годината (горещниците) и от дълго време не падало дъжд, за да не изсъхнат посевите (които били едничкото препитание на населението), обличали сираче (момиче) с бяла кошуля (дълга бяла памучна риза), замотвали (омотавали) я със зеленика (зеленина) - бръшлян, бозили (бъз), зелени листа, правили ѝ венец от зеленика и цветя за главата и я пускали да върви по улиците от къща на къща и да пее песни за дъжд, заедно с други момичета (които били на нейната възраст, но можело и да не са сираци).

Пеели следната песен за дъжд:

*„Долетела пеперуга,
пупаднала дурна бога,
са – пумулила:
да нароси нашта земя,
нашта земя Вардара,
да са чина бирикет.
Да нарана сиромаси,
сиромаси – сираци.”*

Момите се спирали пред кладенци, ниви и пред къщите на хората. Давали им плодове, брашно, жито, ръж (кой каквото имал).

Сиращето носело пръчка и сито в ръцете си. В него слагали брашно и я ръсели по главата, за да може както брашното се ръси по нея, така и дъжда да зявърне (завали) върху нивите.

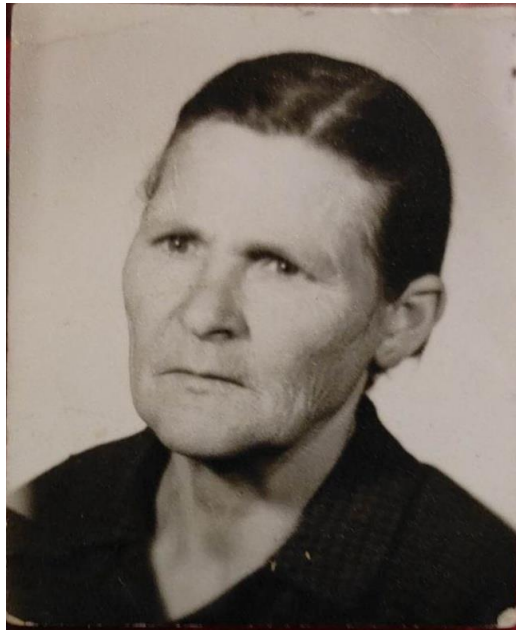
Ритуалът се извършвал в четвъртък, камбаните на църквата биели като за празник и хората излизали по улиците и дарявали „Пеперудата” с едничката надежда да „дойде” дъжд, за да не гладуват.

А в неделя, след черква, всички се събирали на мегдана (площада) и се гощавали с питки и ошав, които били направени от жените от продуктите, които останали, а другите раздавали на бедните. И наистина завалявало дъжд! Бог бил милостив! Наистина им давал дъжд!

Днес този ритуал не съм виждала да се прави. Той е отминал, но не е забравен. Сигурна съм, че има хора, които го помнят!

Важно е човек да знае и помни миналото си, за да върви напред към бъдещето си! И докато има хора, които помнят и разказват на Нас – идното поколение, ще се помни! Моята прапрабаба Стоянка я няма, но нейната история се помни и ще се помни!

Никой и нищо не е забравено, докато има кой да помни!

Това е снимката на моята прапрабаба Стоянка Петрова Мазнокова, която е изживяла достойно своите старини до 96 – 97 г.